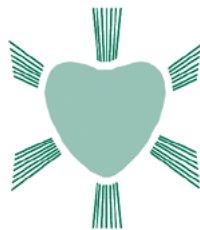

SRDÍČKO

ročník XXIII.
3. 11. 2019

4

SPOLEČENSTVÍ SE ZEMŘELÝMI

Když se někde sejde farní obec v kostele nebo na hřbitově ke vzpomínce na své zemřelé, ukazuje tím, že na své zemřelé nezapomněla, že je ze své mysli neodepsala. Má to svou důležitost a dosah – i pro život živých v obci. My sice věnujeme vzpomínku zemřelým při každé nedělní bohoslužbě v kostele, ale dnes jsou naši zemřelí hlavním předmětem našeho vzpomínání. Na jejich hrobech si můžeme dobře uvědomit, co je v životě trvalé, co přežije i smrt, a co je chvilkové, pomíjivé.

Co je pomíjivé, co je trvalé? Zde už není důležité, co zemřelý kdy byl, ale jaký byl. Různé tituly a hodnosti se mohou dostat ještě na úmrtní oznámení, mohou je pozůstalí dát vysekat i na hřbitovní náhrobky, ale zde už to působí až dojemně bezmocně. Nazí na svět přicházíme a nazí ze světa odcházíme. To, čím se obklopíme během života, to smrt nepřezíje. Tituly, majetek, původ z „lepších“ rodin, – to vše už nic neznamená. Ne nadarmo jsou zemřelí při zádušních bohoslužbách jmenováni už jen křestním jménem: Tvůj služebník Karel, tvá služebnice Pavlína.

A co zůstává?

Když smrt odvála plevy, zůstává zrno, jádro: zůstává to, jakým byl, co vykonal. Jakou byl osobností. Ta osobnost zůstává dál a působí dál mezi lidmi, kteří zemře-

lého znali. Ba někdy začne dílo zemřelých působit po jejich smrti víc, než oni zmožili za svého života.

Zatímco oni se vrací do Zdroje života, tam, odkud přišli na svět, zde na zemi zůstává jejich láska k lidem, které měli rádi. A ti živí to pociťují a vnímají. Nejednou jsem už slyšel: „Otče, můj muž je se mnou, já se vůbec necítím sama, já vnímám jeho blízkost každou chvíli.“ Zůstává zde i dílo, co kdo za živa vykonal pro jiné. Rodina bydlí v domě, který zemřelý otec postavil, opravil, zařídil.

Proto naše hřbitovy nejsou smetištěm, kam se odhazují nepotřebné věci. Naši mrtví nejsou pro nás věci, jsou dál lidmi, našimi lidmi. Tak mají ti zemřelí, co tu leží na hřbitově, dál vliv na náš život doma, v obci živých. Učí nás, v čem je trvalá hodnota, co přežije i smrt. Učí nás, že láska je elixírem nesmrtelnosti. Učí nás, že děláme-li něco jen a jen pro sebe, rozpadne se to jako domeček z karet, ale co děláme pro druhé, to naši smrt přežije. A tak můžeme své zemřelé dál počítat mezi své přátele, mezi své učitele, mezi ty, co žijí s námi. Můžeme se od nich dál učit.

Je to dobré dílo, když se udržuje v pořádku svaté pole hřbitovní. Je to dobře, že dnes je náš hřbitov největší zahradou v obci, kde je nejvíc květin, že je dnes

chrámem, v němž svítí nejvíc svíček. Neboť na nás všechny, na mrtvé i živé platí, co řekl v epistoletě svatý Jan: „My víme, že jsme už přešli ze smrti do života, protože se máme mezi sebou rádi. Jen ten zůstává ve smrti, kdo nemá nikoho rád. A v tom je vrchol Boží lásky k nám, že můžeme beze strachu očekávat i den své smrti – vždyť kde je láska, tam strach nemá místo.“

Naše zemřelé maminky, naši tátové, naše babičky, ti nás měli rádi, ti nás mají rádi. Ti tedy žijí svou láskou i dnes. Pamatujme: Mezi zemřelými máme své dobré přátele. Přátele, kteří nám mohou pomáhat s naším životem. Pojdme se s nimi spojit ve společné modlitbě.

Ladislav Simajchl

LIDÉ FARNOSTI: VERONIKA KRAKOVICHOVÁ

Bydlím v Obřanech se svojí dcerou Karolínou. Pracuji jako kadeřnice; práce mě velmi baví, protože spojuje víc věcí než jen stříhání a barvení. Především jde o komunikaci s lidmi, kteří ke mně pravidelně chodí s různými představami, přáními, ale i s problémy a starostmi, jež se vlasů až tolik netýkají. Volný čas nejraději trávím společným cestováním se svojí rodinou, aktivním sportem, ať už cvičením, plaváním nebo během, který se dá spojit s charitou a běžet pro dobrou věc. Jsem velkým fanouškem HC Kometa Brno, pravidelně fandím na stadionu.

Do kostela chodím od narození, ale až v posledních letech, hlavně díky bratru Filipovi, jsem se začala více zapojovat do farních akcí. Nejdříve do Tříkrálové sbírky, Noci kostelů a nyní i farní kavárny. První farní kavárnu jsme zahájili společně s Radkou Retkovou a Elen Vicherkovou 4. 10. 2015. Podnět k jejímu vzniku dal bratr Filip, abychom se jako farníci mohli více setkávat.

Kavárna funguje na základě dobrovolného příspěvku. Výtěžek předáváme bratřům, přičemž část se využije na její provoz.

Jsem ráda, že lidé už více chápou myšlenku farní kavárny a fakt, že kavárna zadarmo fungovat nemůže. Chtěla bych farníky povzbudit, aby se nebáli zapojit a upéct třeba buchtu a přinést ji v neděli od půl desáté na faru nebo si někdy vzít kavárnu na starost (existuje rozpis služeb). Farníci mě můžou kontaktovat na telefonním čísle 606 486 731.

Jsem ráda, že se můžeme po každé nedělní dopolední mši v kavárně setkávat a utužovat tak vztahy v naší farnosti.

Zapsal Martin Čermák

POUŤ DO HÁJKU

Nemáme rádi stereotyp, a tak jsme vděčni, že můžeme zvolit jinou trasu vlakem než loni. Ráno po šesté hodině ranní míříme s batůžky vybavenými základním proviantem k vlakovému nádraží Brno-Židenice. Drobně prší, ale země vláhu potřebuje, tak jen ať prší. Ve vlaku bude teplo a útulno. Spěcháme zbytečně, vlak má zpoždění, které se během cesty ještě prodlouží.

I za deště a sychravého počasí se dá prožít skvělá mše v Hájků. Jsou tu postranní podloubí, kde neprší. Také letos se potkáme s bratrem Filipem. Ač jen krátce, přesto si na nás najde čas, a to dokonce i na zpověď. Potkáváme se s dalšími bratry františkány: Didakem, Justinem a Ignácem. Skvělé setkání a rozhovor jsme prožili rovněž s P. Vojtěchem Kodetem. Děkuji za tyto lidi Panně Marii.

Dalším báječným zážitkem je loutkové divadlo. Znamé pohádky podané nevšedním způsobem, zapojení diváků do hry. Po představení máme možnost si vyzkoušet loutky, promluvit s herci. Je to paráda. To je prostě Hájek.

Cesta zpět na vlak, tentokrát cestou nejstarší české lorety, kde na nás čekají zrekonstruované kapličky. Už neprší a začíná svítit sluníčko. Úchvatné. Zpáteční cesta vlakem je opět obohacující. Potkáváme železniční výstavu. Poznáváme zajímavé zastávky pražských nádraží.

Shrnuto a podtrženo: děkujeme Panně Marii a Pánu Bohu za tuto krásnou pouť a všem těm, kdo se na akci Hájek jakkoliv podíleli. Příště putujeme, pokud Pán dopustí, zas a znovu.

Krásný podzim přejí

Maliňákoví

VE FARNOSTI SE UDÁLO: HUSOVICKÝ DEN

Foto Miroslav Boudný

FARNÍ DOVOLENÁ

První srpnovou neděli zamířilo devět aut s různorodou posádkou z naší farnosti ke stejnému cíli. Na pěti dny jsme opustili známé husovické cestičky a jeli vstříc novému dobrodružství do krásného města v plzeňském kraji. Když se před námi otevřela brána kapucínskému klášteru v Sušici, bylo zřejmé, že i letošní farní dovolená mladých rodin z husovické farnosti bude plna intenzivních zážitků a prožitků pro tělo i pro duši.

Jako první nás okouzila čarokrásná venkovní zákoutí (zeleninová zahrádka, šeptající lavičky u jezírka, dvorek plný pestrých kamenů a kamínků) a spletité chodby kláštera. Dětské osazenstvo své nadšení z klášterních prostor dávalo okatě najevo a rychle se zorientovalo, kam které dveře vedou. Krom dveří do kuchyně, společenských prostor či pokojů zde byly i ty, po jejichž otevření člověk ucítil vůni svatojánku. Kostel Sv. Felixe je součástí kláš-

terních prostor a my zde v následujících dnech slavili mše sv., na něž jsme mohli docházet přímo v papučích. Duchovní stravu nám na míru servíroval bratr Didak. Ranní chvály, večerní mše či osobní rozhovory s knězem – to je dokonalý nadstandard dovolenkového času. Ale nejen duše byla sycena pestrou a bohatou stravou, i o tělo bylo postaráno. Každý den měly dvě rodiny službu v kuchyni a byl tak v jejich režii společný jídelní stůl pro nás všechny. Vařečky a hrnce se staly svědkem několika úctyhodných kuchařských výkonů. Za zmínku stojí plný hrnc polévky, ve kterém se vařila zelenina od A až do Z. Očividně to byl kouzelný hrnc (snad onen pověstný z pohádky Hrněčku, vař!), protože na jeho dno jsme se podívali až na samém konci pobytu. A také nelze nezmínit ranní překvapení (nejen pro děti), kdy se stůl prohýbal pod desítkami voňavých palačinek.

Ti nejmenší z naší dovolenkové party by si asi vystačili s „motorkovými“ (odrážedla různých barev a různých počtů koleček) projíždkami po klášteře, ale to by byla věčná škoda. Nadosah jsme měli Šumavu, Kašperské hory, řeku Otavu, což byla lákadla, kterým nešlo odolat. Večerní rozpravy u vína vždy zajistily dobře promyšlený výlet na následující den. Pohodové špacírky s podtitulem „I cesta může být cíl“ nás zavedly na Horskou Kvildu, rozhlednu Svatobor, hrad Rabí či Kašperk. Jeden den většina z nás oblékla i vodáckou výstroj a výzbroj a vychutnávala si žbluňkání řeky Otavy (z těsné blízkosti).

Veškerý společný program byl dobrovolný. Kdo měl zrovna chuť na „jiný kopeček zmrzliny“, tak volil po svém.

Řada z nás jela na dovolenou s jistou dávkou nejistoty – kam to vlastně jedeme a co nás tam čeká?! Do onoho srpnového týdne jsme se mezi sebou znali více či méně jen od vidění a našim pojítkem byl především bratr Didak a rodina Glogarova. Při závěrečném hodnocení pobytu nešlo jinak než jen chrlit superlativa. Byl to požehnaný čas strávený na krásném místě se skvělou partou lidí.

*Paula Roubalová
Fotografie Tereza Štorková*

KRKONOŠSKÉ PROSTŘENO: TAKTIZOVALI ÚPLNĚ VŠICHNI!

V duchu známého kulinářského soutěžního pořadu Prostřeno! proslulého důrazem na domácí stravu, dobré vztahy mezi soutěžícími a kontrolou uklizenosti jednotlivých domácností si rozhodlo zpestřit svůj pobyt na krkonošské chatě Krajánek husovické spolčo Porziuncola. Rozdělení na týmy jsme smažili, vařili, pekli, s velkou chutí jedli a posléze také hodnotili jednotlivé výkony. Taktizovali přitom úplně všichni!

Kromě recesistického natáčení vlastního dílu Prostřena jsme toho stihli spoustu. Navštívili jsme dělostřeleckou pevnost Stachelberg, dvakrát zdolali Sněžku

(večerní výstup korunovaný sledováním západu slunce z jejího vrcholku byl pro mnohé z nás tím nejsilnějším zážitkem celého týdne), sbírali jsme borůvky, houby, holky si uspořádaly tajný wellness večer. Na mši v malém kostelíku v Dolní Úpě jsme doslova zněkolikanásobili počet účastníků a vyslechli si krásné Ave Maria v podání místní farnice. Především jsme však mohli zažít cenné chvíle společenství.

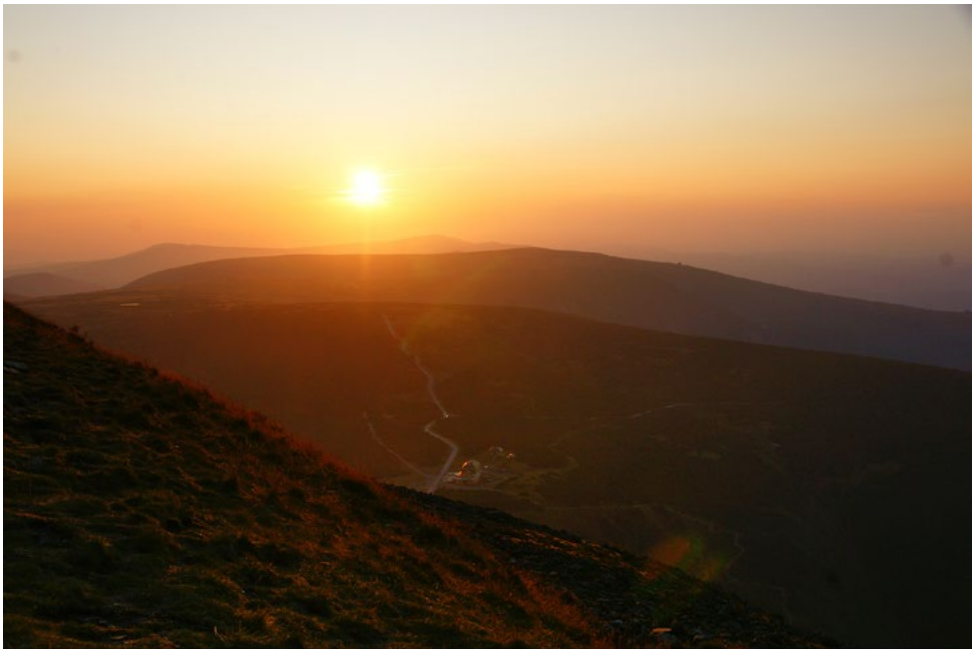
Děkuji všem účastníkům za mimořádně krásný týden!

M.Š.

Fotografie Miroslav Boudný

OSLAVA VÍTĚZSTVÍ NAD TURKY

Jedním z cílů křesťanství je i najít sílu morálky, která by probouzela lidstvo ke konání dobra. Proto se každoročně koná ve Vídni vzpomínková *Te Deum laudamus* inspirovaná vítězstvím nad usurpátorskou Tureckou říší, která se cíleně zaměřila na státy střední Evropy. Letos připadla tato vzpomínková akce na sobotu 14. září a účastnily se jí mnohonárodnostní reprezentace. Jedna z nich přijela z Brna; byla organizačně vedena Ing. Jiřím Lupínkem. Duchovně zaměřený program byl dílem bratrů františkánů P. Ignáce Majvalda a Justina Majvalda. Eduard Severa nás pak během celé cesty provázel informacemi.

První naší zastávkou bylo návrší Kahlenberk s chrámem svatého Josefa. Odtud započal vpád do ležení Turků, kteří v síle 200 000 mužů obléhali Vídeň od 14. čer-

vence 1683. Osvobozující bitva začala ráno 12. září 1683, kdy armáda napadla oblehatele z Kahlenberku přímo do týlu. Významný podíl na vítězství a záchraně Vídně měli udatně bojující polští jezdci pod osobním velením polského krále Jana III. Sobieského. Celá Evropa se modlila k Bohu a vyzývala všechny svaté, za odvrácení válečné katastrofy zvonily také zvony kostelů. Osmané utrpěli drtivou porážku a v divokém zmatku prchali na východ. Vítězství u Vídně mělo a má i dnes mimořádný ohlas v celé Evropě, oslavují ho protestanti i katolíci.

Naše pouť pokračovala městem k františkánskému klášteru do chrámu sv. Františka. Zde jsme se pomodlili u hrobky významného kanovníka bratra P. Petra Pavlíčka, který založil Mariánské růžen-

cové hnutí (RSC). Díky tomuto hnutí a pravidelným modlitbám růžence se podařilo po těžkých a vleklých jednáních konečně podepsat Rakouskou státní smlouvu. Stalo se tak v roce 1955, tedy 10 let po ukončení II. světové války. Z rakouského území tehdy odešla všechna cizí vojska (Rusové, Američané, Britové a Francouzi) a Rakousko se stalo svobodnou zemí. Od té doby se ve Vídni kolem svátku Panny Marie (12. září) každoročně konají Růžencová slavnostní shromáždění.

Poklonili jsme se všem svatým, kterým patří kaple v tomto chrámu. Zajímavá pro nás byla skulptura představující sv. Jana Nepomuckého při jeho svržení do Vltavy a pak soška Panny Marie na hlavním barokním oltáři, která měla shořet při drancování kaple na Zelené hoře u Nepomuku. Protože se tak nestalo, zasekli do ní útočníci sekeru. Ujal se jí jeden z majitelů panství z rodu Šternberků a sošku před zničením zachránil.

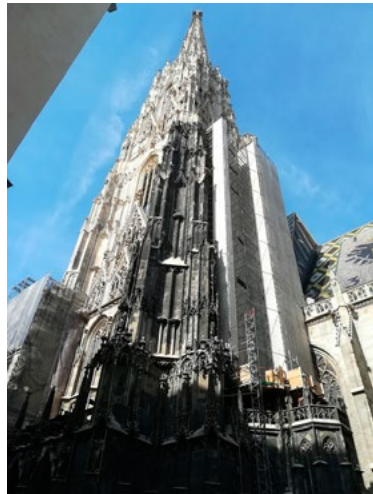
Koronou našeho poutního poslání byla účast na bohoslužbě v katedrále sv. Štěpána, kterou celebroidal solnohradský arcibiskup Lackner. Mezi celebrujícími biskupy a kněžími byl též husovický P. Ignác

Majvald OFM. Obřad započal modlitbou svatého růžence a pak už následovala slavnostní vzpomínková mše svatá s podnětným kázáním pana arcibiskupa, z něhož vyplynula důležitost kajících modliteb. Byla v něm zmíněna i činnost P. Petra Pavlíčka a jeho oddanost a víra v sílu modliteb. Všechny liturgické prvky doprovázely vícehlasé chorály nábožných písní uctívajících Boha a svaté s instrumentálním doprovodem, v němž dominovaly varhany. Veškerá liturgická čtení byla melodramaticky laděná, což působilo vznešeně, kajícím a oddaně v pevné víře v evangelium. Věřící byli naplněni odhodláním a radostí, že Bůh je mezi námi.

Vraceli jsme se již za šera. Po celou dobu se zpívaly mariánské písně a modlil růženec, když najednou všechny překvapila světla Brna. Loučili jsme se ve spěchu, protože před námi byla ještě cesta k domovům městskou dopravou.

Děkujeme všem pořadatelům za uspořádání velkého zážitku plného vzpomínek na právě skončenou pouť.

Ing. Václav Hlaváč

JÁHENSKE SVĚCENÍ BRATRŮ ŠIMONA A KAPISTRÁNA

V sobotu 5. října přijali z rukou biskupa Karla Herbsta jáhenské svěcení naši františkánští bratři Šimon a Kapistrán.

Jsme rádi, že se téhle slavnosti mohli zúčastnit také naši farníci, přestože svěcení proběhlo u Panny Marie Sněžné v Praze. Byl totiž vypraven autobus, který zaplatil štědrý dárcé. Za to velmi děkuji, protože mohli jet i lidé, pro které by to jinak byla velká finanční zátěž.

Cestou do Prahy jsme se modlili růženec za bratry Šimona a Kapistrána a za

celou naši farnost. Samotná mše začala v 11 hodin, průvodního slova se ujal otec Filip. Přivítal otce biskupa Karla Herbsta,

provinciála otce Jakuba, budoucí jáhny, spolubratry františkány i všechny věřící, kteří přijeli z různých koutů republiky. Mši doprovázela schola ze Spořilova, která zpívala opravdu krásně.

Při mši svaté přijali z rukou biskupa Karla svěcení a stolu, kterou nosí jáhen přes levé rameno, sepatou na boku jako šerpu. Na závěr mše jáhni poděkovali svým rodinám a blízkým za podporu a vedení nejen

člověk
> VÍRA

Bernard O. Mléčka

člověk
> VÍRA

Bernard O. Mléčka

v osobním životě, ale i na jejich duchovní cestě.

Po mši jsme se všichni sešli v obrovském františkánském refektáři na pohoštění. Bylo krásné vidět spokojené lidi, kteří mají krásný duchovní zážitek a ještě se rozplývají nad teplým guláškem, rizotem, klobáskami a spoustou sladkých dobrot. Velký dík patří všem, kteří se jakkoliv podíleli nejen na přípravě obcerstvení, ale i celého slavnostního dne.

Je dobře, že se modlíme za naše jáhny, kněze, řeholnice a řeholníky, protože jsou našimi pomocníky a sluníčky, které prosvítí naše životy.

Ivana Patáková

Bernard O. Mléčka

Bernard O. Mléčka

CÍRKEV NA CESTĚ KE SVOBODĚ

V minulém čísle Srdíčka jsme připomněli osudy kardinála Františka Tomáška, jedné z hlavních postav událostí roku 1989, kterého dříve komunisté posměšně označovali za generála bez vojska. Na tom, že jeho „vojsko“ vzniklo a postupně mohutnělo, měla bezpochyby zásluhu řada lidí. Lze ale s jistotou říci, že jeden z nich byl zcela výjimečný a nezastupitelný. Byl příkladem frontového bojovníka, stojícího neohroženě proti nepříteli v první linii, připraveného položit jakoukoliv oběť na oltář pravdy a spravedlnosti.

Augustin Navrátil

Příběh Augustina Navrátila je výjimečným svědectvím doby, ve které žil. Je to příběh vpravdě formanovský, o střetu svobodomyšlné individuality s totalitním systémem, který se ji snažil umlčet a zničit. Je to ale také příběh promlouvající i do současnosti, která si s sebou stále nese následky čtyři desetiletí trvající mravní devastace naší země.

Augustin Navrátil se narodil 22. prosince 1928 do rodiny sedláka v Lutopecnách u Kroměříže, kde rod Navrátilů hospodařil na svém statku po více než tři století. Augustin vychodil měšťanku a vyučil se truhlářem. V roce 1945 vstoupil do Československé strany lidové (ČSL), jejíž místní organizace v Lutopecnách byla po únoru 1948 komunisty zlikvidována. V roce 1955 se oženil s Augustinou Bazalkovou, s níž měli společně devět dětí. Již dříve měl první konflikty s místními komunistickými funkcionáři, v jejichž důsledku byl v roce 1956 propuštěn z truhlárny, kde pracoval (oficiálním důvodem bylo, že odmítl finančně přispět novému maďarskému komunistickému vedení do-

sazenému Sověty po krvavém potlačení tamějšího demokratizačního úsilí). Následně byl vyhozen i z dalšího zaměstnání, neboť odmítl přemlouvat „zatvrzelé“ rodiče, aby vstoupili do Jednotného zemědělského družstva (JZD). V roce 1968 se stal předsedou obnovené místní buňky ČSL v Lutopecnách, po sovětské okupaci však byl v roce 1970 z lidové strany vyloučen.

Od roku 1972 začíná jeho již v podstatě permanentní boj s totalitní mocí. Tohoto roku ho místní orgány vyzvaly, aby jím obdělávanou půdu předal JZD. To odmítl s tím, že živí devět dětí, na což jeho příjem z práce na dráze nestačí. Následně mu byly vyměřeny vysoké povinné odvody státu z hospodářství a přidělena méně úrodná půda, dál od domova. Měl sice i přesto stále lepší výsledky než místní JZD, ale povinné odvody státu mu byly nastaveny záměrně tak vysoko, aby je nemohl splnit. Proto byl obviněn, že půdu neobdělává řádně, na základě čehož mu byla podle rozhodnutí Místního národního výboru (MNV) jeho půda „odejmuta“ (přímočařeji řečeno ukradena). Augustin Navrátil se ale nedal a začal svůj boj proti zvlů, které byl vystaven. Podával odvo-

lání na nejrůznější instituce, pochopitelně marně. Když se ho v rodné vsi zastalo zvláštním dopisem 36 místních občanů (budiž jim vzdána čest pro jejich odvahu a smysl pro spravedlnost), odpovědí bylo jen přitvrzení komunistických úřadů, které nelibě nesly, že si Augustina Navrátila jeho spoluobčané váží. V roce 1975 byl Augustin Navrátil odsouzen na půl roku podmíněně za údajný útok na veřejného činitele; k tomuto rozsudku stačilo, že předsedu MNV v Lutopecnách v osobním rozhovoru obvinil, že ho okradl o půdu, a že jedná jako za fašismu. Po dalším marném odvolání proti tomuto rozsudku následoval nový útok ze strany komunistických orgánů. Augustin Navrátil byl předvolán na psychiatrické vyšetření a shledán psychicky nemocným. V roce 1977 podepsal Chartu 77, čímž se nijak netajil, ba naopak. Dokument požadující dodržování lidských a občanských práv veřejně šířil, a bylo pochopitelně otázkou velmi krátké doby, než ho někdo udá. K tomu došlo na členské schůzi místní organizace komunistické strany, a toto udání mělo za následek, že Augustina Navrátila začala systematicky sledovat Státní bezpečnost (StB).

Augustin Navrátil nebyl jen člověkem bojujícím za půdu svých předků, ale byl také člověkem hluboce věřícím, který se angažoval za navrácení náboženských svobod do naší země. Právě v době po podpisu Charty 77 zformuloval petici *Podněty katolíků na řešení situace v CSSR*,

požadující možnost výuky náboženství ve školách, odstranění diskriminace věřících v zaměstnání a další věci. Tuto petici během dvou týdnů podepsalo asi 700 lidí z Kroměřížska, na což úřady zareagovali zadržením Augustina Navrátila a jeho umístěním na čtyři měsíce do psychiatrického ústavu. Odtud byl propuštěn v říjnu roku 1978, nadále však zůstal podle rozhodnutí soudu „nezpůsobilý“ podávat podněty k úřadům.

Toto rozhodnutí Augustin Navrátil ignoroval a nadále se veřejně angažoval v otázkách náboženské svobody, petičního práva, či zneužívání psychiatrie. Tyto své výzvy rozesílal představitelům státu, komunistické strany a také těm představitelům římskokatolické církve, kteří s komunisty kolaborovali. V roce 1985 začal vydávat a šířit náboženské texty, což vedlo

k jeho uvěznění. Na svátek sv. Martina vtrhli příslušníci StB na jeho statek, a odvezli nejen Augustina Navrátila, ale také vše pro ně podezřelé, co našli.

Augustin Navrátil skončil opět v psychiatrické léčebně (podle vzpomínek dcery Ireny byl držen za otřesných podmínek v nevytápěné místnosti s vrahem, který mu opětovně vyhrožoval, že ho v noci zabije), ale nevzdal se. Podařilo se mu např. zveřejnit svoji reakci na článek publikovaný v *Katolických novinách* (vycházely v letech 1948–1989, byly do značné míry poplatné komunistickému režimu, po roce 1989 je nahradil *Katolický týdeník*), kde jeho autor lživě polemizoval s protestem diecézního rady Štýrského Hradce, týkajícím se omezování náboženských svobod v ČSSR. V této době se Augustin Navrátil, celoživotní solitér, začal díky své odvaze a důslednosti stávat známou osobou. Proti jeho zadržování protestovaly nejen domácí disidentské skupiny, ale i mezinárodní organizace na ochranu lidských práv. Na konci října roku 1986 byl z léčebny propuštěn jako nezlomený člověk.

V roce 1987 nadešla hvězdná chvíle Augustina Navrátila. Na konci listopadu zveřejňuje pod jeho vedením skupina moravských katolíků 31 bodovou petici nazvanou Moravská výzva, požadující mimo

jiné odluku církve od státu, obnovení bohoslovecké fakulty v Olomouci, obnovení řádů a navrácení ukradeného církevního majetku. Jednou z motivací pro sepsání této výzvy byla potřeba vyjádřit podporu kardinálu Františku Tomáškovi, který se v druhé polovině osmdesátých let dostával do čím dál více otevřeného střetu s komunistickým režimem. Díky odvaze a nasazení řady lidí byl úspěch petice zcela neočekávaný: podepsalo ji 600 000 věřících, převážně ze Slovenska. Ze strany režimu následoval obvyklý scénář, tedy Augustin Navrátil skončil opět v psychiatrické léčebně. Doba se ale pomalu již měnila. K Augustinu Navrátilovi byli pod tlakem mezinárodních organizací připuštěni dva švýcarští psychiatři, kteří u něj konstatovali absenci jakékoliv psychické poruchy (soud ovšem k jejich stanovisku vůbec nepřihlédl). V Olomouci pak proběhla za jeho propuštění demonstrace několika set lidí. Pan Navrátil byl nakonec po čtyřech měsících propuštěn a po roce 1989 se dočkal plné rehabilitace. V období nově nabyté svobody se snažil angažovat v politice, usiloval o očistění ČSL, ke které se vždy hlásil, od lidí spjatých s komunistickým režimem. Jeho názory ale byly považovány za příliš radikální a proto neuspěly, což vedlo k jeho jistému zahořknutí. Zemřel 2. května 2003 v Kroměřížské nemocnici.

Augustin Navrátil byl bez nadsázky zcela výjimečný člověk. Svými občanskými postoji prokázal téměř absolutní odanost Bohu, pravdě a spravedlnosti, a to bez ohledu na následky, jaké to pro něj mělo. Společně s nemnoha našimi dalšími spoluobčany byl jedním z plamínků v komunistické temnotě, které tato temnota

nepohltila. V době, kdy drtivá většina společnosti v té či oné míře kapitulovala před komunistickým normalizačním režimem, Augustin Navrátil stál proti této totalitní mašinerii vzpřímeně. Byl nejen hrdinou, ale pro mnohé současně i jejich špatným svědomím, které si tak neradi připouštíme. Z řady psychiatrů a soudců, kteří ho poslali k opakovanému pobytu za mřížemi (byť ústavními), se mu po roce 1989 omluvil jediný. Ani funkcionáři z ČSL k němu nakonec nenašli cestu, pro české politikaření po roce 1989 se prostě nehodil.

Příběh Augustina Navrátila je výmluvným svědectvím nejen doby komunistické normalizace, ale i naší současnosti. Naše společnost na něj velmi rychle téměř zapomněla (čest výjimkám, kterými byl brněnský režisér a běžec Karel Fuksa, který o něm natočil dokument Augustin Navrátil – portrét praktického katolíka, nebo Adam Drda, který Navrátilovy osudy zpracoval v rámci cyklu Příběhy 20. století, později knižně vydané pod názvem *Normalizované životy*, odkud čerpal i tento příspěvek). Kromě Ceny Václava Bendy, udělené Augustinovi Navrátilovi in memoriam v roce 2015, žádné ocenění za své hrdinství a nenahraditelný přínos k obnově demokracie a náboženských svobod u nás neobdržel. A tak zatímco hrdinný a za všech okolností čestný soukromý moravský zemědělec Augustin Navrátil žádné státní vyznamenání za svoji činnost v době totality nedostal, jeho ideový i lidský protipól, několikanásobný ministr zemědělství v komunistických vládách 80. let Miroslav Toman (otec

současného ministra zemědělství) dostal státní vyznamenání hned dvakrát: poprvé v roce 1985 od komunistického prezidenta Husáka, podruhé pak v roce 2015, kdy ho na Pražském hradě vyznamenal současný prezident Zeman Medailí Za zásluhy. Neexistuje snad výstižnější vyjádření hořkosti situace, kam vedení naší země dospělo třicet let po sametové revoluci.

Ti, kterým to není jedno (a není jich, zdá se, naštěstí zase tak málo) se mohou inspirovat právě Augustinem Navrátilem. Ten stál sám, jako otec devíti dětí, v téměř beznadějně situaci proti komunistické mašinerii, zahrnující veřejnou i tajnou policii, soudy, soudní znalce a v neposlední řadě také místní udavače. A přesto se rozhodl jako biblický David svého Goliáše udolat a jeho umlčovaný hlas zněl postupně stále hlasitěji a hlasitěji. Možná to bylo i proto, že vlastně nebyl zcela sám. Vedla ho jeho víra v Boha, vtělená v potřebu bojovat za pravdu a spravedlnost. Proto na Augustina Navrátila nejlépe vzpomene tak, že lhářům, ať sebevšš postaveným, se nebudeme bát říci, že nemluví pravdu. A rovněž se nebudeme bát postavit za spravedlivé věci, i když to třeba momentálně pro nás nebude výhodné.

Jan Čermák

PTÁME SE FRANTIŠKÁNŮ ANEB DŽASTYN PORADNA

V knize Tobiáš Tobiášovi otec Martin radí, aby dával ze svého potřebným, ale ne hříšníkům. Liší se v tom Starý a Nový zákon?

Jde v tom prvním o spravedlnost (k těm, co si to zaslouží) a ve druhém o milosrdenství (i k těm, kdo nám např. ublížili)? Rozhoduje ve Starém zákoně sám člověk o tom, kdo je hříšník, a žije podle „Okno za okno, zub za zub“? Nechává až Novém zákoně posuzování na Bohu, odpouští a je milosrdný? Podle čeho pak ve Starém zákoně lidé soudili jiné lidi – podle zjevnych hříchů?

Položená otázka je rozsáhlá svým obsahem a zahrnuje několik podotázek, o kterých bude dobré pojednat odděleně.

1. Když někdo vědomě a dobrovolně porušuje Boží zákon, který je zákonem lásky, pokoje, zdravého rozvoje jednotlivce, rodiny i společnosti, takový člověk hřeší – je hříšník, ať už si sám o sobě (anebo někdo jiný o něm) myslí nebo říká něco jiného.

2. Ve Starém zákoně se hříšnost nebo svatost posuzovala podle dodržování nebo nedodržování požadavků Božího Zákona a také druhotných předpisů, tzv. „tradice otců“, což bylo množství vnějškových předpisů o komunikaci s pohany, očištných koupelích a omývání rukou, věcí apod., a to dokázal znát a naplňovat jen málokdo – prakticky jen znalci a učitelé Zákona a farizeové. Tím se zdálo být jasné, kdo jsou ti dokonalí – „svatí“ a kdo „hříšníci“. Pán Ježíš však tento pohled na lidskou dokonalost smetl ze scény a učil, že Bůh nežádá tyto lidmi vypracované vnějškovosti, ale že především hledí do lidského nitra – „srdce“, na jeho ryzost. Nejen našich vnějších skutků, ale i slov a myšlenek. A do lidského srdce dokáže vidět a dokonale ho posoudit pouze Bůh a částečně pak nejbližší okolí onoho

člověka. Proto Ježíš učí, že je pošetilé vynášet úsudky nebo soudy o někom, koho dokonale neznáme a že tyto soudy bývají velmi často mylné.

3. To ovšem neznamená, že člověk nemá právo nikdy a nijak posuzovat jiné lidi, jejich smýšlení nebo počiny. Zde je dobré se podívat do listů sv. Pavla. Skoro každý jsme od Boha dostali zdravý rozum a my křesťané navíc dary Ducha svatého – dar rozumu, rady, moudrosti, síly, ... Sv. Pavel píše, že „člověk, který se nechá vést Božím Duchem, může vynášet úsudek o čemkoli, sám však nepodléhá úsudku nikoho.“ To jsou samozřejmě silná slova. Kdo z nás si o sobě může dovolit říct, říct, že všechny jeho myšlenky, slova – i úsudky jsou z Ducha svatého? :-) Pavel žil zcela z Ducha svatého, a proto si to mohl dovolit říci. A jak to vidíme v jeho listech, nebál se ukazovat a pranýřovat zlořády v církevních obcích i nešvary a hříchy konkrétních osob.

4. Aby mohl jedinec, rodina a společnost zdravě existovat a prosperovat, musí mít určitá objektivní kritéria, jak a co má správně fungovat, např. jak kdo pracuje, jak se čemu nebo komu věnuje, nebo jak co zanedbává – docházka dětí do školy, péče

otce či matky o rodinu, angažovanost občanů ve společnosti a podobně. Nefunguje-li v těchto oblastech něco správně, vyskytují se někde nemravnost, podvody, krádeže, drogy, je to varovné znamení a je potřeba to prošetřit, posoudit a řešit. Jinak jednotlivci časem bude vládnout třeba alkohol, rodině sobecký despota, společnosti mafie a zločin. Taková situace byla i v samotném Izraeli před babylónským zajetím a barvitě ji vykreslují proroci. Naříkají a varují, např. Izaiáš a Jeremiáš.

5. A teď konečně k jádru otázky – proč dobrým přispívat a hříšným ne: jde o to nejen pomoci někomu v nouzi nebo záchráně, ale i k nápravě. Dávám-li např. bezdomovci chleba s něčím a vidím, že to vyhazuje (chtěl něco lepšího), pak má smůlu. A nebudu mu dávat peníze, tvrdí-li, že je potřebuje na zaplacení ubytovny a přitom z něho táhne alkohol. S dáváním peněz se v takovýchto příkladech můžete ocitnout v pasti, ze které se bude oprošťovat opravdu obtížně. Dotyčný na vás bude pravidelně vyčkávat u kostela, u obchodu, kam chodíte, u autobusové zastávky, u polikliniky... a tahat z vás peníze. A bez skrupulí vás přivede do finančních a psychických problémů. Nebo: usadí-li se u kostela žebrák, který huláká, ruší bohoslužbu a v okolí pohazuje odpadky, a když lidé vycházejí z kostela, zatarasí jim cestu tak, aby museli dát peníze, tak na něho zavolám policii, případně psychiatra z Charity, protože na nic takového nemá právo a i chování těchto lidí musí mít určitá pravidla a meze – především slušnosti. Nežijeme už ve středověku, kdy ještě charitativní organizace a profesionální sociální služby neexistovaly, a žebráni bylo proto regulérním způsobem sebezaopatření. A i když je žebrající psychicky nemocný člověk, neznamená to, že

na mě může dělat nátlak. Proto ho pošlu do patřičné instituce.

6. Stejně tak doma v rodině není ani dobrem, ani spravedlností, ani milosrdenstvím, budu-li dávat kapesné nebo finanční částky synkovi, když vidím, že si za ně zřejmě kupuje alkohol, cigarety, později i „trávu“. Dostanu tak do maléru jeho i sebe, protože to často taky končí manipulací, krádežemi, vydíráním... Myslím, že když Pán Ježíš říká, že máme dávat a nepočítat, půjčovat a neodvracet se a nečekat nic nazpět, pak nemá na mysli tyto případy. Takovito „týpci“ vás zruinují. A naopak: Vidím-li bezdomovce, který prodává Nový prostor, spolupracuje s krizovým centrem nebo charitou, shání si brigády, práci či bydlení, má snahu svou situaci řešit, tak zde platí Ježíšova slova „Od toho se neodvracej“ a zkus (snaž se) pomoci – oblečením, spoluprací s krizovým centrem apod. Ve výjimečných případech, kdy lze dotyčnému skutečně důvěřovat, lze časem poskytnout i určitou finanční pomoc.

7. Když vás ruší někdo u kostela nebo v něm, bylo by samozřejmě nejlepší sednout si s ním a rozebírat jeho životní příběh – to by bylo i neúčinnější a nejevangelijnější. Ale jsem-li sakristián, zároveň ministruji a po mši svaté se připravuji na další den a spěchám na naši faru, končí takové řešení říši iluzí.

8. A nakonec: právní zásada (jedno oko za (jedno oko), zub za (jeden) zub vznikla někdy ve 13. století před našim letopočtem a jejím účelem bylo odstranit mstu, zvláště krevní mstu. Do té doby se řada vzájemných střetů oplácela mstou. Když někdo (i nešťastnou náhodou) usmrtil cizího člověka, blízcí zabitého to odplatili zabitím jednoho nebo i více příslušníků z rodiny viníka. A pokud mezi znesvářenými rodinami, rody či kmeny existovaly dlouhodobě

nešvary, vedlo to i ke vzájemnému vyhlazování. Zásada jeden život za jeden život, jedno oko za jedno oko, jeden zub za jeden zub (v Písmu to tak není psané, ale bylo to tak myšlené) tak zakazovala mstu a ustanovovala alespoň holou spravedlnost s tím,

že život člověka měl být nahrazen zabitím obětivního zvířete. To znamenalo obrovský pokrok. Vždyť třeba v Africe se některé kmeny nenávidí celá staletí až dodnes.

Bratr Justin

DUCHOVNÍ AKTIVITY

Dar lásky (sbírka na farnost, 17. listopad 2019 v době od 8 do 13 hod. a od 17 do 19.30 hod. na faře v Husovicích)

V neděli se bude konat již tradiční sbírka na farnost s názvem Dar lásky. Letos proběhne formou farmářského trhu, v nabídce budou domácí pochutiny, jako např. džemy, zavařeniny, sirupy a jiné produkty z ovoce i zeleniny nebo také cukrářské výrobky. Prosíme všechny šikovné kuchařky a kuchaře, aby je přinesli na faru v sobotu 16. 11. od 16 do 19 hod. Finančním darem přispějete na farnost a na opravy kostela. Kdo nemá možnost přispět na farnost při akci Dar lásky, můžete poslat dar na farní účet 2702413319/0800. (Na vyžádání je možné získat potvrzení pro odečet daru z daní).

Za všechny dary po farnost děkujeme.

Poděkování

V neděli 6. 10. po mši sv. v Soběšicích proběhla tzv. Misijní kavárna, která proběhla u příležitosti vyhlášení mimořádného misijního měsíce papežem Františkem. U kávy nebo čaje a buchet za dobrovolný příspěvek se zastavili téměř všichni farníci, také jsme po dlouhou dobu mohli rozprávět s otcem Augustinem a postulatem Petrem. Vybraný obnos 3725,- Kč byl zaslán na účet Papežského misijního díla.

Velké díky všem, kteří napekli všechny ty dobroty, „kavárnu“ připravili, nachystali a přispěli finančně i výbornou náladou k tomu, že se akce mimořádně vydařila, jmenovitě rodičům scholáčky :).

Zuzana Hladtková

SRDÍČKO

zpravodaj brněnských římsko-katolických farností Husovice a Soběšice

Vydavatel a místo vydávání: Římskokatolická farnost u kostela Nejsvětějšího Srdce Páně, Brno-Husovice, Vranovská 766/103, 614 00 Brno, IČ: 64327370

Kontakt: sdriciko.husovice@seznam.cz

<http://www.farnost-husovice.cz>

Četnost vydávání: **dvouměsíčník**

Ročník, číslo a den vydání: **XXIII, 4/2019, 3. 11. 2019**

Redakční rada: **Miroslav Boudný; Martin Čermák; Veronika Čermáková; Jan Kapistrán Gajdoš, OFM; Ondřej Špetík; Markéta Špetíková** (šéfredaktorka)

Vychází výlučně pro vnitřní potřebu vydavatele. Neprodejné. Neprošlo jazykovou úpravou.

Uzávěrka tohoto čísla byla dne 22. 10. 2019.